

Statenmededeling aan Provinciale Staten

Onderwerp

Visiedocument (Veer)Krachtig Bestuur in Brabant

Datum

22 september 2014

Documentnummer

GS: 3664948

PS: 3672199

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennis nemen van

Onze visie op (Veer)Krachtig Bestuur in Brabant

Aanleiding

Begin 2011 hebben wij samen met de Vereniging Brabantse Gemeenten (VBG) het traject (Veer)Krachtig Bestuur in Brabant gestart met als doel 'het versterken van het vermogen van gemeenten om hun opgaven te realiseren'. Halverwege 2013 heeft dit geleid tot het eindrapport van de 'Commissie Huijbregts'. Sindsdien is een aantal gemeenten een proces in gang gezet met het oog op organisatorische en/of bestuurlijke heroriëntatie. Dit voorjaar hebben wij de Brabantse gemeenten in afzonderlijke brieven opgeroepen om binnen een jaar te komen met een visie over hun eigen toekomst. In deze brief vragen wij aan de gemeenten om 'hierbij het totale spectrum aan mogelijkheden in ogenschouw te nemen, variërend van voortzetting van de huidige situatie tot en met bestuurlijke fusie' en deze op te stellen met ondernemers, onderwijs, maatschappelijke organisaties en burgers. Bijgaande visie (reeds aangekondigd na het eindrapport van de 'Commissie Huijbregts) is een vervolg op deze brief en vormt een belangrijke stap in het proces (Veer)Krachtig Bestuur. Uit dit document blijkt namelijk op welke wijze(n) het lange termijnbelang van burgers en bedrijven in de gemeentelijke toekomstvisies kan worden opgenomen. De Visie is tot stand gekomen in constructief overleg met de VBG en wordt ondersteund door het VBG-bestuur.

Datum

22 september 2014

Documentnummer

GS: 3664948

PS: 3672199

Bevoegdheid

GS is vanuit haar initiërende en beleidsvoorbereidende rol verantwoordelijk voor de wijze waarop het proces van samenwerking en/of herindeling van het lokale bestuur wordt vorm gegeven. Het vaststellen van een visie hierop vormt hier een belangrijk onderdeel van.

Kernboodschap

- 1. De visie is met betrokkenheid van meerdere partijen tot stand gekomen*
E.e.a. in samenspraak met de Vereniging van Brabantse Gemeenten (VBG) en een breed samengestelde groep van 12 personen uit het maatschappelijk middenveld (de zogenaamde 'expertgroep')
- 2. (Veer)Krachtig Bestuur bestaat uit een 'dubbelopgave'*
Enerzijds is er de roep om meer slagkracht en efficiency. Anderzijds leeft de wens om het bestuur zo dicht mogelijk bij de burger te organiseren en nieuwe vormen van lokale democratie te ontwikkelen (herkenbaarheid en verbondenheid).
- 3. Grootschalige generieke herindelingsoperaties miskennen het karakter van onze netwerksamenleving*
Uitgangspunt is dan ook dat initiatieven voor heroriëntatie op de eigen toekomst 'van onderop' moeten komen. Wij hebben dus geen eindbeeld voor ogen van een specifiek aantal gemeenten of een aantal inwoners per gemeente
- 4. Onze vraag naar initiatieven van onderop is echter niet vrijblijvend*
Wij verwachten van elke gemeente een constructieve op de toekomst gerichte visie die ingaat op de grote maatschappelijke opgaven waarmee zij wordt geconfronteerd. Gezien de urgentie van deze opgaven is de doelstelling dat alle Brabantse gemeenten nog in de huidige raadsperiode tot daadwerkelijke bestuurlijke besluitvorming komen omtrent de uit te voeren oplossing.
- 5. Daar waar dit in onvoldoende mate gebeurt zullen wij het betreffende gemeentebestuur aanspreken*
Dit op grond van onze procesverantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het lokale bestuur.
- 6. Wij bieden experimenteertruimte voor nieuwe vormen van bestuur*
Het aantal bestaande 'vormen' voor bestuurlijke vernieuwing is beperkt (ambtelijke fusie, bestuurlijke fusie en gemeenschappelijke regeling). Hoewel 'inhoud' belangrijker is dan 'vorm' is het mogelijk dat de bestaande vormen onvoldoende recht doen aan de complexiteit van de maatschappelijke opgaven waar wij voor staan.

Datum

22 september 2014

Documentnummer

GS: 3664948

PS: 3672199

Wij roepen gemeenten dan ook op om vernieuwende vormen van samenwerking te onderzoeken en wij zijn bereid hier experimenteerruimte voor te bieden. Als dat niet mogelijk is binnen de huidige wet- en regelgeving gaan we in overleg met de Minister van Binnenlandse Zaken

7. *De komende periode stellen wij een budget beschikbaar met een omvang van €1,5 mln.*

Dit bedrag is gereserveerd tijdens de behandeling van de voorjaarsnota en is bedoeld om gemeenten te faciliteren bij het in kaart brengen van verschillende toekomstscenario's.

8. *Kennisoverdracht*

Ter inspiratie bieden wij u naast dit visiedocument tevens de "dubbelpublicatie Tordoir-Bijsterveld" aan. Het betreft een onderzoek van Prof. Tordoir en een essay van prof. Bijsterveld. Hierin worden respectievelijk bewegingspatronen en verplaatsingsmotieven (Tordoir) en cultuur-historische patronen (Bijsterveld) in beeld gebracht en geanalyseerd. Twee rijke bronnen in het kader van de heroriëntatie op de bestuurlijke inrichting van Brabant.

Consequenties

Het visiedocument opent ons inziens een vernieuwend bestuurlijk en bestuurskundig traject. Het is daarnaast een breed maatschappelijk gedragen document dat inspirerend kan zijn voor gemeenten en ons daarnaast in staat stelt om een gerichte en constructieve dialoog met de gemeenten aan te gaan. De ambtelijke en bestuurlijke gesprekken met de afzonderlijke gemeenten worden op grond hiervan dan ook verder geïntensiveerd.

Europese en internationale zaken

n.v.t.

Communicatie

- Op 8 oktober 2014 organiseren wij samen met U een kennismakingsdag voor alle raadsleden in Noord-Brabant. Hierin zal het onderwerp (Veer)Krachtig Bestuur prominent aan de orde komen.
- In de periode daarna zal het visiedocument de basis vormen voor de ambtelijke en bestuurlijke gesprekken die met (al dan niet combinaties van) afzonderlijke gemeenten zullen worden gevoerd.

Datum

22 september 2014

Documentnummer

GS: 3664948

PS: 3672199

Vervolg

- Leden van de commissie EZB zullen worden uitgenodigd voor een themabijeenkomst “(nieuwe vormen van) lokale democratie”

Bijlagen

1. Visiedocument
2. Rapport “Tordoir
3. Rapport Bijsterveld”

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

de secretaris

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk Mw. ir. A.M. Burger

Auteur: R.M.J. Peusens, rpeusens@brabant.nl, (073) 681 20 31